

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Examination: March/April-2023
Psychology (Optional) Paper-XV

PSYO14: Psychology of Organizational Behaviour

Day and Date: Thursday, 04/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 _____ is the component of attitude which refers to a belief about different things.
A) Cognition B) Affect C) Behavioural D) None of these
- 2 The Myers-Briggs Type Indicator (MBTI) assesses _____.
a) Perception b) Personality c) Learning d) Motivation
- 3 According to Alport, the dynamic organization of the psychophysical system in an individual that behaves characteristically with the environment . . . That being said.
A. Personality B. Attitude C. Prejudices D. None of these
- 4 ..... These are determinants of personality.
A Family B Genetics and Environment C Friends D. None of these
- 5 Myer-Briggs' personality questionnaire Are ..... statements.
A. ୧୦୦ B. ୧୦୪ C. ୧୧୦ D. ୧୦୨
- 6 Group members are _____.
a) Interdependent b) Independent c) Dependent d) None of these
- 7 _____ has done the classic study on conformity.
a) Zimbardo b) Asch c) Hawthorne d) Skinner
- 8 Counselling and therapy, new skill training, or low paid leave of absence facilitate .....When there is a high level of fear and anxiety among employees.
a) Adjustment b) Job Satisfaction) Job execution d) Not one of these
- 9 _____ Decision making has clear accountability
A) Social B) Group C) Individual D) None of these
- 10 ..... The group is determined by the structure of the organization.
a) Formal b) Informal c) Primary Group d) Secondary Group
- 11 In the early stages, group conflict _____ due to diversity.
A) Remains constant B) Increases C) Decreases D) None of these
- 12 ..... Techniques for coping with resistance to change are described.
a) Six b) Seven) Eight d) Nine

- 13 An effective way to reduce the negative impact within the organization is to properly....
 a) Implement the changes within the organization b) Giving high wages to employees c) Providing transfer and bondage joints d) All of the above
- 14 The ability to accept change and adapt to change is related to a person's.....
 a) Cognitive factors b) emotional factors c) Personality d) Social factors
- 15 The organization's willingness to adjust to changes that occur over time is . . . It's an important feature of change.
 a) Organizational b) Planned c) Internal d) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 leadership
- 2 Introversion vs. extroversion
- 3 Criteria
- 4 Resistance to change

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the observer designation survey briefly?
- 2 Explain briefly the group structure and diversity?
- 3 Explain briefly the concept of planned change?
- 4 Briefly explain the creation of an innovative culture for organizational change?

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain in detail the five-factor theory of personality by explaining what personality is.
- 2 Explain the techniques of group decision making in detail by explaining the group decision process with merits and demerits?

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 अभिवृत्ती _____ हा घटक विविध गोष्टींच्या श्रद्धांबाबत बोलतो.
 अ. बोधन ब. भावनिक क. वार्तनिक ड यांपैकी नाही
- 2 मायर-ब्रिंगज टाईप इंडिकेटर (एम.बी.टी.आय.) _____ चे मूल्यांकन करते.
 अ) संवेदन ब) व्यक्तिमत्त्व क) अध्ययन ड) प्रेरणा
- 3 अलपोर्ट यांच्या मते परीवेशाशी वैशिष्ट्यपूर्ण वर्तन करणाऱ्या व्यक्तीतील मानसभौतिक यंत्रणेच्या गतिशील संघटनास ..... असे म्हंटले जाते.
 अ) व्यक्तिमत्व ब) अभिवृत्ती क) पूर्वग्रह ड) यांपैकी नाही
- 4 ..... हे व्यक्तिमत्वाचे निर्धारक आहेत.
 अ) कुटुंब ब) अनुवंश आणि परिवेश क) मित्र ड) यांपैकी नाही
- 5 मायर-ब्रिंग्स यांच्या व्यक्तिमत्व प्रश्नावलीमध्ये ..... विधाने आहे.
 अ. १०० ब. १०५ क. ११० ड. १०२

- 6 समूहातील सदस्य _____ असतात .
 अ) परस्परावलंबी ब) स्वावलंबी क) परावलंबी ड) यापैकी नाही
- 7 अनुवर्तनावरील अभिजात अभ्यास _____ ने केला.
 अ) झिम्बाडों ब) एशक क) हर्से ड) स्कीनर
- 8 कर्मचार्यांमध्ये ज्यावेळी भीती आणि चिंतेचे प्रमाण अधिक दिसून येते तेव्हा समुपदेशन आणि थेरपी, नवीन कौशल्य प्रशिक्षण किंवा अनुपस्थितीची अल्प पगारी रजा यामुळे -----सुलभ होते.
 अ) समायोजन ब) कार्य समाधान क) कार्य निष्पादन ड) यापैकी नाही
- 9 _____ निर्णय प्रक्रियेमध्ये उत्तरदायित्वामधील स्पष्टता आढळते.
 अ) सामाजिक ब) समूह क) वैयक्तिक ड) यापैकी नाही
- 10 ..... समूह संघटनेच्या रचनेनुसार निश्चित केला गेलेला असतो.
 अ) औपचारिक ब) अनौपचारिक क) प्राथमिक समूह ड) दुय्यम समूह
- 11 सुरवातीच्या काळामध्ये विविधतेमुळे समुहातील संघर्ष _____
 अ) स्थिर राहतो ब) वाढतो क) कमी ड) यापैकी नाही
- 12 बदलाच्या प्रतिकाराचा सामना करण्याची .....तंत्रे सांगितली आहेत .
 अ) सहा ब) सात क) आठ ड) नऊ
- 13 संस्था अंतर्गत नकारात्मक प्रभाव कमी करण्याचा मार्ग म्हणजे -----
 अ) अंतर्गत बदलांची योग्य प्रकारे अंमलबजावणी करणे. ब) कर्मचार्यांना उच्च वेतन देणे
 क) बदली व बद्धतिच्या संधी उपलब्ध करून देणे ड) वरील पैकी सर्व
- 14 बदलाचा स्वीकार करणे आणि बदलाशी जुळवून घेणे या क्षमता व्यक्तीच्या -- निगडीत असतात.
 अ) बोधात्मक घटकाशी ब) भावनात्मक घटकाशी क)व्यक्तिमत्वाशी ड)सामाजिक घटकाशी
- 15 वेळोवेळी घडत असणाऱ्या बदलांशी समायोजन करण्याची संघटनेची तयारी हे ..... बदलाचे महत्वाचे वैशिष्ट्य आहे.
 अ) संघटनात्मक ब) नियोजित क) अंतर्गत ड) यांपैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 नेतृत्व
- 2 अंतर्मुखता विरुद्ध बहिर्मुखता
- 3 मानदंड
- 4 बदलास प्रतिकार

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 निरीक्षक पदनिश्चयान सर्वेक्षण थोडक्यात स्पष्ट करा ?
- 2 समूह संसक्ती आणि विविधता थोडक्यात स्पष्ट करा ?
- 3 नियोजित बदल हि संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा ?
- 4 संघटनात्मक बदलांसाठी नाविन्यपूर्ण संस्कृतीची निर्मिती थोडक्यात स्पष्ट करा?

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 व्यक्तिमत्व म्हणजे काय सांगून व्यक्तिमत्वाचा पंचघटक सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2 समूह निर्णय प्रक्रिया गुण-दोषांसह स्पष्ट करून समूह निर्णयनाची तंत्रे सविस्तर स्पष्ट करा ?

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 अभिवृत्ती _____ हा घटक विविध गोष्टींच्या श्रद्धांबाबत बोलतो.

अ. बोधन ब. भावनिक क. वार्तनिक ड यांपैकी नाही

Option 1

2 मायर-ब्रिगज टाईप इंडिकेटर (एम.बी.टी.आय.) _____ चे मूल्यांकन करते.

अ) संवेदन ब) व्यक्तिमत्त्व क) अध्ययन ड) प्रेरणा

Option 2

3 अलपोर्ट यांच्या मते परीवेशाशी वैशिष्ट्यपूर्ण वर्तन करणाऱ्या व्यक्तीतील मानसभौतिक यंत्रणेच्या गतिशील संघटनास ..... असे म्हंटले जाते.

अ) व्यक्तिमत्व ब) अभिवृत्ती क) पूर्वग्रह ड) यांपैकी नाही

Option 1

4 ..... हे व्यक्तिमत्वाचे निर्धारक आहेत.

अ) कुटुंब ब) अनुवंश आणि परिवेश क) मित्र ड) यांपैकी नाही

Option 2

5 मायर-ब्रिगस यांच्या व्यक्तिमत्व प्रश्नावलीमध्ये ..... विधाने आहे.

अ. १०० ब. १०५ क. ११० ड. १०२

Option 1

6 समूहातील सदस्य _____ असतात .

अ) परस्परावलंबी ब) स्वावलंबी क) परावलंबी ड) यापैकी नाही

Option 1

7 अनुवर्तनावरील अभिजात अभ्यास _____ ने केला.

अ) झिम्बाडों ब) एशक क) हर्से ड) स्कीनर

Option 2

8 कर्मचाऱ्यांमध्ये ज्यावेळी भीती आणि चिंतेचे प्रमाण अधिक दिसून येते तेव्हा समुपदेशन आणि थेरपी, नवीन कौशल्य प्रशिक्षण किंवा अनुपस्थितीची अल्प पगारी रजा यामुळे -----सुलभ होते.

अ) समायोजन ब) कार्य समाधान क) कार्य निष्पादन ड) यापैकी नाही

Option 1

9 _____ निर्णय प्रक्रियेमध्ये उत्तरदायित्वामधील स्पष्टता आढळते.

अ) सामाजिक ब) समूह क) वैयक्तिक ड) यापैकी नाही

Option 3

10 ..... समूह संघटनेच्या रचनेनुसार निश्चित केला गेलेला असतो.

अ) औपचारिक ब) अनौपचारिक क) प्राथमिक समूह ड) दुय्यम समूह

Option 1

11 सुरवातीच्या काळामध्ये विविधतेमुळे समूहातील संघर्ष _____

अ) स्थिर राहतो ब) वाढतो क) कमी ड) यापैकी नाही

Option 2

12 बदलाच्या प्रतिकाराचा सामना करण्याची .....तंत्रे सांगितली आहेत .

अ) सहा ब) सात क) आठ ड) नऊ

Option 3

13 संस्था अंतर्गत नकारात्मक प्रभाव कमी करण्याचा मार्ग म्हणजे -----

अ) अंतर्गत बदलांची योग्य प्रकारे अंमलबजावणी करणे. ब) कर्मचार्यांना उच्च वेतन देणे

क) बदली व बद्धतिच्या संधी उपलब्ध करून देणे ड) वरील पैकी सर्व

Option 1

14 बदलाचा स्वीकार करणे आणि बदलाशी जुळवून घेणे या क्षमता व्यक्तीच्या -- निगडीत असतात.

अ) बोधात्मक घटकाशी ब) भावनात्मक घटकाशी क)व्यक्तिमत्वाशी ड)सामाजिक घटकाशी

Option 3

15 वेळोवेळी घडत असणाऱ्या बदलांशी समायोजन करण्याची संघटनेची तयारी हे ..... बदलाचे महत्वाचे वैशिष्ट्य आहे.

अ) संघटनात्मक ब) नियोजित क) अंतर्गत ड) यांपैकी नाही

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 नेतृत्व

Ans:

2 अंतर्मुखता विरुद्ध बहिर्मुखता

Ans:

3 मानदंड

Ans:

4 बदलास प्रतिकार

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 निरीक्षक पदनिश्चयान सर्वेक्षण थोडक्यात स्पष्ट करा ?

Ans:

2 समूह संसक्ती आणि विविधता थोडक्यात स्पष्ट करा ?

Ans:

3 नियोजित बदल हि संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा ?

Ans:

4 संघटनात्मक बदलांसाठी नाविन्यपूर्ण संस्कृतीची निर्मिती थोडक्यात स्पष्ट करा?

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 व्यक्तिमत्व म्हणजे काय सांगून व्यक्तिमत्वाचा पंचघटक सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 समूह निर्णय प्रक्रिया गुण-दोषांसह स्पष्ट करून समूह निर्णयनाची तंत्रे सविस्तर स्पष्ट करा ?

Ans:

*****

